

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

TURISTIČKA ZAJEDNICA
DARUVAR-PAPUK

Bjelovar, travanj 2014.

S A D R Ž A J

stranica

I.	PODACI O TURISTIČKOJ ZAJEDNICI	2
	Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo	2
	Planiranje	3
	Financijski izvještaji	4
	Programi i projekti	9
II.	REVIZIJA ZA 2012.	14
	Ciljevi i područja revizije	14
	Metode i postupci revizije	14
	Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 1999.	14
	Nalaz za 2012.	17
III.	OCJENA EFIKASNOSTI TURISTIČKE ZAJEDNICE U PROVOĐENJU ZADAĆA UTVRĐENIH PROPISIMA I PROGRAMOM RADA	24
IV.	MIŠLJENJE	26

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar
KLASA: 041-01/13-06/110
URBROJ: 613-09-14-6

Bjelovar, 25. travnja 2014.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINANCIJSKOJ REVIZIJI
TURISTIČKE ZAJEDNICE DARUVAR-PAPUK
ZA 2012.

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izještaji i poslovanje Turističke zajednice Daruvar-Papuk (dalje u tekstu: Turistička zajednica) za 2012.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 25. studenoga 2013. do 25. travnja 2014.

I. PODACI O TURISTIČKOJ ZAJEDNICI

Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo

Djelokrug turističkih zajednica je utvrđen odredbama Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma (Narodne novine 152/08), Zakona o članarinama u turističkim zajednicama (Narodne novine 152/08 i 88/10), Zakona o boravišnoj pristojbi (Narodne novine 152/08, 59/09, 97/13 i 158/13) te drugim propisima. Turistička zajednica je osnovana kao turistička zajednica područja u skladu s odredbama članka 41. Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma. Osnovana je za područje Grada Daruvara (dalje u tekstu: Grad) i četiri općine, i to: Dežanovac, Đulovac, Končanica i Sirač. Pravni je slijednik Turističke zajednice Grada Daruvara. Na temelju rješenja Ministarstva turizma, Turistička zajednica je pod brojem 20 upisana u Upisnik turističkih zajednica Ministarstva turizma s danom 2. veljače 2011. U Registar neprofitnih organizacija upisana je u svibnju 2011. Osobni identifikacijski broj Turističke zajednice je 22742842400, brojčana oznaka djelatnosti 9411 (djelatnost poslovnih organizacija i organizacija poslodavaca). Sjedište je u Daruvaru, Julijev park 1. Turistička zajednica se za ostvarivanje svojih ciljeva i zadaća financira najvećim dijelom iz članarine turističkoj zajednici (turističke članarine) i proračuna Grada.

Turistička zajednica je osnovana radi promicanja i unaprjeđenja turizma i gospodarskih interesa pravnih i fizičkih osoba koje pružaju ugostiteljske i druge turističke usluge ili obavljaju drugu djelatnost neposredno povezani s turizmom. Obvezni članovi Turističke zajednice su pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnosti ugostiteljstva, turizma i s tim djelatnostima neposredno povezane djelatnosti na području za koje je osnovana.

Statut Turističke zajednice je donesen u studenom 2010. Prema odredbama Statuta, zadaće Turističke zajednice su promoviranje turističke destinacije samostalno i putem udruženog oglašavanja, upravljanje javnom turističkom infrastrukturom, sudjelovanje u definiranju ciljeva i politike razvoja turizma na nivou područja za koje je osnovana, sudjelovanje u stvaranju uvjeta za efikasnu koordinaciju javnog i privatnog sektora, poticanje optimalizacije i uravnoteženje ekonomskih i društvenih koristi i koristi za okoliš, izrada strateških i razvojnih planova turizma na nivou područja za koje je osnovana, poticanje i sudjelovanje u uređenju naselja u cilju unaprjeđenja uvjeta boravka turista, osim izgradnje komunalne infrastrukture, redovito, a najmanje svaka četiri mjeseca, prikupljanje i ažuriranje podataka o turističkoj ponudi, smještajnim i ugostiteljskim kapacitetima (kulturnim, sportskim i drugim manifestacijama), radnom vremenu zdravstvenih ustanova, banaka, pošte, trgovina i drugih informacija potrebnih za boravak i putovanje turista, izdavanje turističkih promotivnih materijala, obavljanje informativnih poslova u svezi s turističkom ponudom, poticanje i organiziranje kulturnih, zabavnih, umjetničkih, sportskih i drugih manifestacija koje pridonose obogaćivanju turističke ponude, koordinacija djelovanja svih subjekata koji su neposredno ili posredno uključeni u turistički promet radi zajedničkog dogovaranja, utvrđivanja i provedbe politike razvoja turizma i obogaćivanja turističke ponude, poticanje, organiziranje i provođenje akcija u cilju očuvanja turističkog prostora, unaprjeđivanja turističkog okružja i zaštite čovjekova okoliša, te prirodne i kulturne baštine, poticanje, unaprjeđivanje i promicanje specifičnih prirodnih i društvenih vrijednosti koje područja za koje je osnovana čine turistički prepoznatljivim i stvaranje uvjeta za njihovo gospodarsko korištenje, te vođenje jedinstvenog popisa turista, poglavito radi kontrole naplate boravišne pristojbe i stručne obrade podataka.

Zatim, dnevno prikupljanje, tjedna i mjeseca obrada podataka o turističkom prometu, provjera i prikupljanje podataka o prijavi i odjavi boravka turista u cilju suradnje s nadležnim inspekcijskim tijelima u nadzoru nad obračunom, naplatom i uplatom boravišne pristojbe, te prijavom i odjavom turista, poticanje i sudjelovanje u aktivnostima obrazovanja stanovništva o zaštiti okoliša, očuvanju i unaprjeđenju prirodnih i društvenih vrijednosti prostora u cilju razvijanja svijesti stanovništva o važnosti i učincima turizma, te svojih članova, odnosno njihovih zaposlenika u cilju podizanja kvalitete usluga, organizacija, provođenje i nadzor svih radnji promocije turističkog proizvoda sukladno smjernicama skupštine turističke zajednice, godišnjem programu rada i finansijskom planu Turističke zajednice, ustrojavanje jedinstvenoga turističkoga informacijskog sustava, sustava prijave i odjave turista i statističke obrade i drugo.

Tijela Turističke zajednice su Skupština, Turističko vijeće, Nadzorni odbor i Predsjednik. Skupština je najviše tijelo upravljanja, koju čine članovi i predstavnici pravnih osoba članova Turističke zajednice, a ima 21 člana. Turističko vijeće je izvršno tijelo Skupštine i ima devet članova. Članove Turističkog vijeća bira Skupština iz redova članova Turističke zajednice. Nadzorni odbor ima tri člana od kojih dva bira Skupština, a jednog člana bira Turističko vijeće Turističke zajednice Bjelovarsko-bilogorske županije (dalje u tekstu: Turistička zajednica Županije). Turističku zajednicu predstavlja Predsjednik Turističke zajednice. Predsjednik Turističke zajednice je gradonačelnik Grada Dalibor Rohlik, koji je ujedno predsjednik Skupštine i predsjednik Turističkog vijeća.

Za obavljanje stručnih i administrativnih poslova osnovan je Turistički ured. Turističku zajednicu zastupa direktor Turističkog ureda. Turističko vijeće je u svibnju 2012. za direktoricu Turističkog ureda imenovalo Ivanu Plažanin Vuković, na temelju provedenog natječaja. Osim direktorice, u Turističkom uredu je zaposlena referentica u turističko-informativnom centru. Knjigovodstvene poslove na temelju ugovora obavlja privatna pravna osoba. Turistički ured posluje u prostoru površine 50 m² na Trgu kralja Tomislava 12, primljenom na korištenje od Grada u rujnu 2009., bez naknade.

Planiranje

Finansijski plan za 2012. je donijela Skupština Turističke zajednice 23. prosinca 2011. Finansijskim planom su prihodi i rashodi planirani u iznosu 454.200,00 kn. Izmjenama finansijskoga plana kojeg je Skupština donijela u prosincu 2012., prihodi i rashodi su planirani u iznosu 471.750,00 kn. Planirani prihodi se odnose na prihode od turističke članarine u iznosu 170.000,00 kn, prihode iz proračuna Grada u iznosu 131.750,00 kn, prihode od boravišne pristojbe u iznosu 65.000,00 kn, prihode od donacija i sponzorstva u iznosu 50.000,00 kn, prihode od Hrvatske turističke zajednice u iznosu 46.000,00 kn i druge prihode u iznosu 9.000,00 kn.

U finansijskom planu su sredstva za izvršenje planiranih zadataka iz programa rada (funkcionalni marketing) planirana u iznosu 159.054,00 kn. Odnose se na programe i aktivnosti za unaprjeđivanje proizvoda, odnosno poboljšanje uvjeta boravka turista u iznosu 132.054,00 kn (manifestacije 62.554,00 kn, smeđa signalizacija i info table 36.000,00 kn, novi proizvodi 33.500,00 kn), komunikacijske taktike (tiskanje brošura i oglašavanje) u iznosu 17.100,00 kn, prodaju, promociju i distribuciju u iznosu 4.800,00 kn, marketinšku infrastrukturu u iznosu 3.600,00 kn i interni marketing u iznosu 1.500,00 kn.

Rashodi za rad Turističkog ureda (administrativni marketing) su planirani u iznosu 293.196,00 kn (zaposleni 236.000,00 kn, materijalni rashodi, rashodi za usluge i drugi rashodi 57.196,00 kn). Planirana je doznaka Gradu u iznosu 19.500,00 kn (30,0 % od boravišne pristojbe za poboljšanje boravka turista). U skladu sa zakonskim odredbama, godišnji program rada i financijski plan za 2012. su dostavljeni Turističkoj zajednici Županije.

Financijski izvještaji

Turistička zajednica vodi poslovne knjige i sastavlja finansijske izvještaje prema propisima kojima je uređeno računovodstvo neprofitnih organizacija. Sastavljeni su sljedeći finansijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija, Bilanca i Bilješke uz finansijske izvještaje, te dostavljeni Državnom uredu za reviziju u propisanom roku.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija

Prema podacima iskazanim u Izvještaju o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za 2012., ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 435.859,00 kn, što je za 14.734,00 kn ili 3,5 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni prihodi za 2012. su za 35.891,00 kn ili 7,6 % manji od planiranih prihoda.

U tablici broj 1 se daju podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2011.	Ostvareno za 2012.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Prihodi od članarina	139.758,00	165.232,00	118,2
2.	Prihodi od boravišne pristojbe	62.102,00	63.591,00	102,4
3.	Prihodi od imovine	48,00	106,00	220,8
4.	Prihodi od donacija	47.682,00	38.500,00	80,7
4.1.	Prihodi od donacija Hrvatske turističke zajednice	20.182,00	20.000,00	99,1
4.2.	Prihodi od donacija iz proračuna Grada	27.500,00	18.500,00	67,3
5.	Drugi prihodi	171.535,00	168.430,00	98,2
Ukupno		421.125,00	435.859,00	103,5

Vrijednosno najznačajniji prihodi su ostvareni od drugih prihoda u iznosu 168.430,00 kn ili 38,6 %, članarina u iznosu 165.232,00 kn ili 37,9 % i boravišne pristojbe u iznosu 63.591,00 kn ili 14,6 %. Preostali prihodi su ostvareni u iznosu 38.606,00 kn ili 8,9 % ukupno ostvarenih prihoda.

Drugi prihodi su iskazani u iznosu 168.430,00 kn. Najveći dio u iznosu 158.540,00 kn se odnosi na prihode od donacija (što je trebalo biti evidentirano na računu prihoda od donacija), i to: donacije iz proračuna Grada u iznosu 82.832,00 kn, donacija od drugih pravnih i fizičkih osoba u iznosu 49.750,00 kn, Hrvatske turističke zajednice u iznosu 20.000,00 kn i Turističke zajednice Županije u iznosu 5.958,00 kn. Preostali drugi prihodi u iznosu 9.890,00 kn se odnose na prihode od Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

Prihodi od donacija iz proračuna Grada u iznosu 82.832,00 kn su namijenjeni za nadoknadu plaće dvoje zaposlenika u Turističkom uredu, a ostvareni su u skladu s ugovorom o poslovnoj suradnji zaključenim u lipnju 2011., kojim se Grad obvezao mjesечно, nakon isplate plaće, refundirati Turističkoj zajednici 50,0 % troškova plaće za dva zaposlenika u Turističkom uredu. Donacije od drugih pravnih i fizičkih osoba u iznosu 49.750,00 kn se odnose na donacije primljene od četiri pravne i dvije fizičke osobe, na temelju ugovora o sponzorstvu, odnosno ugovora o poslovnoj suradnji za manifestaciju Vinodar. Od Hrvatske turističke zajednice primljene su donacije za turističku signalizaciju, a od Turističke zajednice Županije za udruženo oglašavanje (dug iz prethodne godine). Prihodi od Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u iznosu 9.890,00 kn su namijenjeni za obvezne doprinose za stručno osposobljavanje dvije osobe.

Prihodi od donacija u iznosu 38.500,00 kn se odnose na donacije od Hrvatske turističke zajednice u iznosu 20.000,00 kn namijenjene za izradu web stranice i donacije iz proračuna Grada u iznosu 18.500,00 kn za turističku signalizaciju. Sredstva od donacija su utrošena za primljene namijene. Iz navedenog proizlazi da su prihodi od donacija ostvareni ukupno u iznosu 197.040,00 kn (na računu donacija je evidentirano 38.500,00 kn i na računu drugih prihoda 158.540,00 kn).

Prihodi od članarine Turističkoj zajednici su ostvareni u iznosu 165.232,00 kn i čine 37,9 % ukupno ostvarenih prihoda. Ostvareni su u skladu s odredbama Zakona o članarinama u turističkim zajednicama, prema kojima članarinu turističkoj zajednici plaća pravna i fizička osoba koja u turističkoj općini ili gradu ima svoje sjedište ili podružnicu, pogon, objekt u kojem se pruža usluga i slično, a koja trajno ili sezonski ostvaruje prihod pružanjem ugostiteljskih usluga, usluga u turizmu ili obavljanjem s turizmom neposredno povezanih djelatnosti. Osnovica na koju obveznici obračunavaju i plaćaju članarinu je ukupan prihod za pravne i fizičke osobe koje su obveznici plaćanja poreza na dobit, a za fizičke osobe koje su obveznici plaćanja poreza na dohodak, osnovica su ukupni primici iz knjige prihoda i izdataka sukladno propisima o porezu na dohodak, umanjeni za naplaćeni porez na dodanu vrijednost. Visina članarine ovisi o razredu turističkog mjesta, o skupini u koju je razvrstana djelatnost kojom se pravna ili fizička osoba bavi, te o stopi utvrđenoj Zakonom. Pravna i fizička osoba plaća mjesecni predujam članarine u visini jedne dvanaestine osnovice po obračunu poslovnog rezultata za prethodnu godinu. Pravna ili fizička osoba uplaćuje članarinu na račun utvrđen propisima o prihodima za druge javne potrebe do posljednjeg dana u mjesecu za tekući mjesec. Od ukupno uplaćenih sredstva članarine, banka kod koje su otvoreni računi izdvaja 7,5 % u roku od dva dana na posebni račun Hrvatske turističke zajednice, a od preostalih sredstava dostavlja 65,0 % turističkoj zajednici općine ili grada. Poslove evidencije obračuna i naplate članarine od pravnih i fizičkih osoba obavlja Porezna uprava, koja je obvezna turističkim zajednicama općina i gradova jednom mjesecno dostavljati podatke o obračunu i naplati članarine. Pravna i fizička osoba dostavlja Poreznoj upravi podatke o osnovici za obračun članarine na obrascu čiji oblik i sadržaj propisuje ministar (Obrazac TZ).

Turistička zajednica nema podataka o broju obveznih članova koncem 2012. Prema podacima Porezne uprave o broju obveznika koji su dostavili Obrazac TZ za 2011., Turistička zajednica je koncem 2011. imala 194 obvezna člana. Turistička zajednica ima jednog dragovoljnog člana. Na Skupštini u prosincu 2011. je utvrđena članarina za dragovoljne članove u visini 100,00 kn godišnje. Prihodi od članarine su korišteni za ostvarenje zadaća utvrđenih propisima.

Prema odredbama Pravilnika o proglašenju turističkih općina i gradova i o razvrstavanju naselja u turističke razrede (Narodne novine 122/09, 9/10, 61/10, 82/10, 36/11, 89/11, 146/11, 141/12, 144/12 i 38/13), grad Daruvar je razvrstan u A razred, naselje Markovac u C razred, a druga naselja na području za koje je Turistička zajednica osnovana su razvrstana u D razred.

Prihodi od boravišne pristojbe su ostvareni u iznosu 63.591,00 kn. Ostvareni su na temelju odredbi članka 3. Zakona o boravišnoj pristojbi, prema kojima boravišnu pristojbu plaćaju osobe koje u turističkoj općini ili gradu u kojem nemaju prebivalište koriste uslužu smještaja u smještajnom objektu u kojem se obavlja ugostiteljska djelatnost, te osobe koje pružaju usluge smještaja u domaćinstvu ili seljačkom domaćinstvu i vlasnik kuće ili stana za odmor u turističkoj općini ili gradu, koji nije smještajni objekt u smislu ovoga Zakona, za sebe i sve osobe koje noće u toj kući ili stanu. Boravišna pristojba se plaća po svakom ostvarenom noćenju, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno. Visinu boravišne pristojbe, na prijedlog ministra nadležnog za turizam, utvrđuje Vlada Republike Hrvatske u prvoj polovini tekuće godine za sljedeću godinu. Visina boravišne pristojbe ovisi o turističkom razredu u koje je razvrstano naselje u kojem se ostvaruje noćenje i o razdoblju sezone, osim što nautičari boravišnu pristojbu plaćaju u paušalnom iznosu. Prema odredbama članaka 20. i 21. Zakona o boravišnoj pristojbi, pravne i fizičke osobe koje pružaju usluge noćenja na plovnom objektu nautičkog turizma i nautičari uplaćuju boravišnu pristojbu na poseban račun Hrvatske turističke zajednice. Drugi obveznici boravišnu pristojbu uplaćuju na račun utvrđen propisima o prihodima za javne potrebe, a uplaćena sredstva banka kod koje je otvoren propisani račun, u roku od dva dana od dana uplate dostavlja turističkoj zajednici općine ili grada u visini 65,0 % sredstava (od čega 30,0 % sredstava turistička zajednica doznačuje općini ili gradu na području kojih je osnovana, i koriste se isključivo za poboljšanje uvjeta boravka turista na temelju prethodno usvojenoga zajedničkog programa općine ili grada i turističke zajednice općine ili grada), a turističkoj zajednici županije dostavlja 10,0 % sredstava i Hrvatskoj turističkoj zajednici 25,0 % sredstava. Prije navedenog rasporeda, poslovna banka rasporedi uplaćena sredstva u visini 1,0 % Hrvatskom Crvenom križu za Službu spašavanja života na vodi i ekološku zaštitu priroblja, na temelju odredbe članka 28. Zakona o Crvenom križu (Narodne novine 71/10), te na posebni račun Hrvatske turističke zajednice, za razvojne projekte i programe kreiranja novih turističkih programa u turistički nerazvijenim područjima, u visini 2,5 %, na temelju odredbe članka 5. Uredbe o utvrđivanju visine boravišne pristojbe za 2012. godinu (Narodne novine 119/11), a u skladu s odredbom članka 20. stavak 7. Zakona o boravišnoj pristojbi.

Turistička zajednica je u 2012. u proračun Grada doznačila 19.724,00 kn. S Gradom je donesen zajednički program o korištenju navedenih sredstava. Sredstva su utrošena u skladu s odredbom članka 20. Zakona o boravišnoj pristojbi, za poboljšanje uvjeta boravka turista (turistička i smeđa signalizacija, studijsko putovanje u termalne komplekse Slovenije i Hrvatske).

Na području Grada usluge smještaja je koncem 2012. pružalo pet pravnih osoba te sedam domaćinstava (dalje u tekstu: iznajmljivači), koji su tijekom 2012. pružili usluge smještaja za 6 674 turista, odnosno ostvarili 18 556 noćenja (prosječni boravak turista je 2,78 dana). U odnosu na 2011., broj noćenja je porastao za 2 143 noćenja ili 13,1 %, a u odnosu na 2010. je porastao za 6 279 noćenja ili 51,1 %. Tijekom 2012. udio domaćih gostiju u ukupnom broju noćenja iznosi 82,5 % (u 2011. udjel je iznosio 83,0 %). Navedeni podaci ne uključuju turistički promet Daruvarske toplice za koje se ne plaća boravišna pristojba (korisnici programa preko HZZO i drugih zdravstvenih programa).

Uključi li se turistički promet za kojeg se ne plaća boravišna pristojba (više od 4 000 turista koji su boravili u Daruvarskim toplicama po osnovi zdravstvenog programa te ostvarili više od 70 000 noćenja u 2012.), proizlazi da je područje za koje je osnovana Turistička zajednica u 2012. ostvarilo više od 11 000 dolazaka turista i gotovo 89 000 noćenja. Iznajmljivači koncem 2012. raspolažu s 424 ležaja. Od sedam domaćinstava, četiri domaćinstva za ukupno 22 ležaja plaćaju boravišnu pristojbu u paušalnom iznosu. Iznajmljivači smještaja putem elektroničke pošte te osobno dostavljaju podatke o prijavi i odjavi turista. Sredstva od boravišne pristojbe su korištena namjenski.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za 2012., ukupni rashodi su ostvareni u iznosu 435.767,00 kn, što je za 29.355,00 kn ili 7,2 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni rashodi su u odnosu na planirane manji za 35.983,00 kn ili 7,6 %.

U tablici broj 2 se daju podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2011.	Ostvareno za 2012.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Rashodi za zaposlene	187.075,00	206.105,00	110,2
2.	Materijalni rashodi	193.988,00	199.501,00	102,8
2.1.	Naknade troškova zaposlenima	7.117,00	8.180,00	114,9
2.2.	Naknade volonterima	1.072,00	10.617,00	990,4
2.3.	Naknade drugim osobama izvan radnog odnosa	2.027,00	1.091,00	53,8
2.4.	Rashodi za usluge	168.151,00	164.738,00	98,0
2.4.1.	Usluge promidžbe i informiranja	108.922,00	106.779,00	98,0
2.4.2.	Druge usluge	59.229,00	57.959,00	97,9
2.5.	Rashodi za materijal i energiju	14.107,00	10.885,00	77,2
2.5.1.	Rashodi za materijal za promidžbu	10.086,00	5.963,00	59,1
2.5.2.	Drugi rashodi za materijal i energiju	4.021,00	4.922,00	122,4
2.6.	Drugi materijalni rashodi	1.514,00	3.990,00	263,5
3.	Rashodi amortizacije	2.671,00	5.862,00	219,5
4.	Financijski rashodi	3.768,00	3.325,00	88,2
5.	Drugi rashodi	18.910,00	20.974,00	110,9
Ukupno		406.412,00	435.767,00	107,2
Višak prihoda		14.713,00	92,00	0,6

Višak prihoda za 2012. iznosi 92,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodnog razdoblja je iznosio 14.713,00 kn, te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 14.805,00 kn.

Najznačajniji udjel u rashodima za 2012. imaju rashodi za zaposlene u iznosu 206.105,00 kn ili 47,3 % ukupnih rashoda i materijalni rashodi u iznosu 199.501,00 kn ili 45,8 %. Preostali rashodi iznose 30.161,00 kn i čine 6,9 % ukupnih rashoda.

Rashodi za zaposlene u iznosu 206.105,00 kn se odnose na neto plaće u iznosu 128.354,00 kn, poreze u iznosu 15.133,00 kn i doprinose u iznosu 62.618,00 kn. U odnosu na prethodnu godinu su veći za 19.030,00 kn ili 10,2 %. Turistička zajednica je koncem 2012. imala dvije zaposlenice (direktorica Turističkog ureda i referentica turističko-informativnog centra) čija je prosječna plaća iznosila 7.301,00 kn bruto, odnosno 5.348,00 kn neto.

Najviša mjeseca bruto plaća je isplaćena u iznosu 10.155,00 kn, a najniža u iznosu 5.966,00 kn. Najviša neto plaća je isplaćena u iznosu 6.929,00 kn, a najniža u iznosu 4.415,00 kn.

Materijalni rashodi u iznosu 199.501,00 kn se najvećim dijelom odnose na rashode za usluge u iznosu 164.738,00 kn (usluge promidžbe i informiranja 106.779,00 kn, druge usluge 57.959,00 kn), zatim na rashode za materijal i energiju u iznosu 10.885,00 kn (materijal za promidžbu 5.963,00 kn, drugi materijal 4.922,00 kn), rashode za naknade volonterima u iznosu 10.617,00 kn (naknade osobama za stručno osposobljavanje izvan radnog odnosa 9.897,00 kn, drugo 720,00 kn), rashode za naknade troškova zaposlenima u iznosu 8.180,00 kn, rashode za naknade drugim osobama izvan radnog odnosa u iznosu 1.091,00 kn, te na druge materijalne rashode u iznosu 3.990,00 kn (reprezentacija 3.400,00 kn, drugo 590,00 kn).

U okviru rashoda za usluge u iznosu 164.738,00 kn, rashodi za izvršenje programa i aktivnosti u području funkcionalnog marketinga su iskazani u iznosu 141.369,00 kn. Odnose se na rashode vezane uz unaprjeđenje proizvoda/poboljšanje uvjeta boravka turista u iznosu 124.819,00 kn (obuhvaćaju donacije za manifestacije 53.100,00 kn, nabavu smeđe signalizacije i info tabli 36.161,00 kn, izradu nove web stranice Turističke zajednice 26.750,00 kn i druge usluge za manifestacije 8.808,00 kn), komunikacijske taktike (oglašavanje u elektronskim medijima) u iznosu 8.710,00 kn, marketinšku infrastrukturu (otkop fotografija za potrebe Turističke zajednice) u iznosu 5.625,00 kn, te prodaju, promociju i distribuciju (održavanje Internet stranice Turističke zajednice) u iznosu 2.215,00 kn. U području administrativnog marketinga, iskazani su rashodi za usluge adaptacije Turističkog ureda u iznosu 15.184,00 kn, usluge telefona i Interneta u iznosu 4.073,00 kn, računovodstvene usluge u iznosu 2.625,00 kn i druge usluge u iznosu 1.487,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2012., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora je iskazana u iznosu 139.602,00 kn.

U tablici broj 3 se daju podaci o vrijednosti imovine, obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2012.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora

u kn

Redni broj	Opis	Stanje 1. siječnja 2012.	Stanje 31. prosinca 2012.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Nefinancijska imovina	54.591,00	48.730,00	89,3
2.	Financijska imovina	85.907,00	90.872,00	105,8
2.1.	Novac u banci i blagajni	59.755,00	71.575,00	119,8
2.2.	Zajmovi	12.587,00	12.587,00	100,0
2.3.	Potraživanja	13.565,00	6.710,00	49,5
Ukupno imovina		140.498,00	139.602,00	99,4
3.	Obveze	20.768,00	19.781,00	95,2
4.	Vlastiti izvori	119.730,00	119.821,00	100,1
Ukupno obveze i vlastiti izvori		140.498,00	139.602,00	99,4

Nefinansijska imovina u iznosu 48.730,00 kn se odnosi na uredski namještaj u iznosu 47.595,00 kn i računalnu opremu u iznosu 1.135,00 kn. U odnosu na prethodnu godinu je manja za 5.861,00 kn ili 10,7 % radi obračuna amortizacije.

Novac u banci i blagajni u iznosu 71.575,00 kn se odnosi na novac na žiro računu u iznosu 71.516,00 kn i blagajni u iznosu 59,00 kn. Zajmovi koncem 2012. iznose 12.587,00 kn. Odnose se na danu pozajmicu trgovačkom i ugostiteljskom obrtu u 1998. Potraživanja koncem 2012. iznose 6.710,00 kn, a u odnosu na prethodnu godinu su manja za 6.855,00 kn ili 50,5 %. Odnose se na dani predujam za izradu web stranice u 2009.

Koncem 2012. obveze iznose 19.781,00 kn i manje su za 987,00 kn ili 4,8 % u odnosu na prethodnu godinu. Odnose se na obveze za zaposlene (bruto plaća za prosinac 2012.) u iznosu 19.115,00 kn i obveze za materijalne rashode (obveze prema dobavljačima) u iznosu 666,00 kn. Vlastiti izvori se odnose na višak prihoda u iznosu 92,00 kn i na druge vlastite izvore u iznosu 119.729,00 kn.

Programi i projekti

Turistička zajednica Županije je u svibnju 2009. donijela Master plan Županije, odnosno strategiju razvoja turizma Županije za razdoblje od deset godina (do 2020.). Master plan je izradio Institut za turizam s namjerom učinkovitog upravljanja turističkim razvojem na području Županije. Master planom su definirani strateški, odnosno razvojni ciljevi, te vizija i misija razvoja turizma Županije. Prema strateškoj viziji, Županija bi trebala biti prepoznata kao jedna od vodećih kontinentalnih destinacija, jer ima raznoliku turističko resursnu i atraktijsku osnovu (između ostalog ima izvore termalne vode u Daruvaru, povijesno-kulturalnu baštinu, multikulturalnost i velik broj događanja regionalnog i lokalnog karaktera). Utvrđena su četiri osnovna strateška razvojna cilja turističkog razvoja. Prvi se odnosi na stvaranje poticajnog socijalnog okruženja, drugi na uspostavu turističke infrastrukture i suprastrukture (smještajni kapaciteti, objekti za zabavu i sport), koji će moći udovoljiti zahtjevima turističke potražnje, treći na utvrđivanje turističkih proizvoda, odnosno atrakcija, a četvrti na uspostavu tržišne prepoznatljivosti i poželjnosti. Strateški razvojni ciljevi su raščlanjeni na konkretne, detaljnije operativne ciljeve.

Posebnim dokumentom (Identifikacija ključnih projekata za implementaciju vizije turističkog razvoja Županije), kojega je Institut za turizam izradio u veljači 2010., utvrđena su 43 razvojna projekta. Od interesa za Daruvarsко-papučki klaster (obuhvaća područje za koje je Turistička zajednica osnovana), utvrđeno je jedanaest razvojnih projekata, od kojih su četiri prioritetna. Odnose se na izgradnju novog wellness hotela u Daruvaru, izgradnju novog bolničkog paviljona u Daruvarskim toplicama, koncept najbolje uporabe dvorca Janković u Daruvaru, te koncept najbolje uporabe ribnjaka u Končanici. Preostali razvojni projekti se odnose na donošenje strateškog plana razvoja turizma Grada, tržišno repozicioniranje Specijalne bolnice u Daruvarskim toplicama, razvoj malih obiteljskih hotela za potrebe Daruvarskih toplica, koncept najbolje uporabe izletišta Petrov Vrh u Daruvaru, muzej pivarstva u prostoru nekadašnje pivovare u Daruvaru, akademiju vina u Daruvaru, te tematsku stazu i šetnicu - Putem starih mlinova u Daruvaru.

- Strategija razvoja turizma za područje Turističke zajednice

Prema odredbi članka 32. stavka 1. točke 3. i 6. Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, turističke zajednice područja sudjeluju u definiranju ciljeva i politike razvoja turizma na nivou područja za koje je osnovana, te izrađuju strateške i razvojne planove turizma na nivou područja za koje je osnovana. Turistička zajednica je u suradnji s Gradom i općinama na području Turističke zajednice provodila aktivnosti vezane uz izradu Master plana, odnosno strateškog plana razvoja turizma za područje Turističke zajednice.

U lipnju 2011. je izrađen Master plan (prva faza), pod nazivom Dijagnoza stanja te vizija i misija razvoja turizma za područje Turističke zajednice, za razdoblje od 2011. do 2020. Navedeni dokument je izradio obrt za konzalting na temelju ugovora zaključenog s Gradom, Daruvarskim toplicama i općinama Dežanovac, Đulovac, Končanica i Sirač. Svrha ovog dokumenta je utvrđivanje vizije i misije razvoja turizma na području Turističke zajednice na temelju smjernica iz Master plana Županije i razvojnih planova Grada i spomenutih općina, interesa i očekivanja sudionika javnog i privatnog sektora, detaljnih analiza turističke ponude i potražnje, te analiza konkurenčkih i oglednih turističkih destinacija. Prema Master planu, destinacijskim razvojem upravlja Grad uz podršku općina Dežanovac, Đulovac, Končanica i Sirač. Grad se pozicionirao kao glavni pokretač turističkog razvoja (naručitelj je Investicijskog prospekta za razvoj tri nova hotela u Daruvaru).

Master plan (druga faza), pod nazivom Turističko pozicioniranje i plan proizvoda i projekata za područje Turističke zajednice, obrt za konzalting je izradio u svibnju 2012. Navedenim dokumentom je utvrđeno turističko pozicioniranje, plan turističkih proizvoda i plan turističkih projekata. Područje Daruvara se pozicionira kao multikulturalna oaza zdravlja i hedonizma u srcu panonske Hrvatske s bogatim povijesnim nasleđem i visokim razinama biološke, kulturološke i eno-gastronomiske raznolikosti. Plan turističkih proizvoda sadrži prijedloge razvoja za osamnaest turističkih proizvoda, među kojima su zdravstveni programi, sportske pripreme i kratki (vikend) odmori od primarnog interesa, dok su ostali proizvodi sekundarnog značaja (wellness programi, kupališni programi, događaji, etno-gastro programi, ture - kružna putovanja, kongresi, sastanci, seminari i insetiv programi) ili tercijalnog značaja (lov, ribolov, promatranje životinja, biciklizam, planinarenje, jahanje, posebni interesi). Plan turističkih projekata predlaže dvadeset strateških projekata koji imaju za cilj unaprijediti postojeće i razviti nove smještajne, ugostiteljske, rekreacijske i druge turističke i s turizmom povezane ponude. Ukupna vrijednost investicijskih projekata je veća od 100 milijuna eura (veći dio se odnosi na projekte vezane uz obnovu Daruvarskih toplica, razvoj turističke zone Toplica, gradnju dva nova hotela kod park šume Rimska šuma i Termalnog vodenog parka Aquae Balissae, konverziju dvorca Janković u hotel i daljnji razvoj obiteljskih hotela i sličnih objekata). Među strateškim projektima su također projekti razvoja turističkih sadržaja u naseljima Končanica i Sirač, unaprjeđenja ugostiteljske i trgovinske ponude, razvoja novih atrakcija (muzeji, galerije i interpretacijski centri), osmišljavanja tematskih ruta (kulturološka i eno-gastro), te dalnjeg razvoja odabralih događaja. Strateški razvojni ciljevi su raščlanjeni na konkretne turističke proizvode i turističke projekte koje je moguće ostvariti, mjeriti, nadzirati i/ili poticati. Pod pretpostavkom ostvarenja razvoja svih predloženih proizvoda i projekata, daruvarski kraj bi trebao raspolažati s visokokvalitetnom turističkom ponudom s više od dvije tisuće postelja, zapošljavati 700 djelatnika i ostvarivati godišnji turistički promet od oko 400 tisuća noćenja, od čega najmanje 40,0 % iz inozemstva.

Master plan (treća faza) je u tijeku izrade. Trećom fazom treba obuhvatiti izradu plana marketinga (ciljevi i strategija), te plana primjene (plan aktivnosti javnog i privatnog sektora, akcijski plan, smjernice za primjenu i monitoring). Prema Master planu, destinacijski marketing obuhvaća strateške i operativne promidžbene aktivnosti područja na odabranim tržištima potražnje, koje su u funkciji privlačenja turista i izletnika na područje, a dijelom uključuje i druge aktivnosti kao što su razvoj turističkog proizvoda (u suradnji s razvojnom agencijom i drugim nositeljima), te odnosi s kanalima prodaje (tour operatori, turističke agencije i drugi distribucijski kanali). Do konca 2012. su provedene aktivnosti vezane uz izradu marketinškog plana u dijelu koji se odnosi na projekt izrade novog logotipa i slogana za područje Turističke zajednice, izradu knjige standarda, te izradu nove web stranice. Turistička zajednica je u 2013. nastavila realizirati aktivnosti vezane uz komunikacijske smjernice, plan promocije i brošure s novim logotipom.

- Programi rada Turističke zajednice

Skupština Turističke zajednice je 29. prosinca 2010. donijela program rada za 2011., a 23. prosinca 2011. program rada za 2012. U programu rada za 2012. su kroz funkcionalni marketing opisno navedeni programi, odnosno turistički proizvodi, manifestacije i aktivnosti koje se planiraju realizirati, kroz administrativni marketing su navedeni troškovi ureda, distribucija promotivnih materijala na sajmove i rad tijela Turističke zajednice, te je planiran doznaka proračunu Grada s osnove boravišne pristojbe. Osim toga, navedeni su nositelji programa odnosno aktivnosti, rokovi za obavljanje programa, te su iskazana sredstva potrebna za obavljanje pojedinog programa.

Programom rada za 2012. su u području funkcionalnog marketinga planirani rashodi u iznosu 200.700,00 kn. Odnose se na rashode vezane uz unaprjeđenje proizvoda/poboljšanje uvjeta boravka turista u iznosu 147.550,00 kn (obuhvaćaju manifestacije i akcije u kojima sudjeluje Turistička zajednica, nabavu smeđe signalizacije i info tabli, nove turističke proizvode), komunikacijske taktike (brošure, karta klastera, drugi promidžbeni materijal, suveniri s motivom Grada, oglašavanje u medijima i Internetu, suradnja s novinarima, interno studijsko putovanje u Sloveniju) u iznosu 42.400,00 kn, prodaju, promociju i distribuciju (sudjelovanje na sajmovima, direktna prodaja, održavanje Internet stranice Turističke zajednice) u iznosu 6.000,00 kn, edukacije (edukacije Hrvatske turističke zajednice, Ministarstva turizma i druge edukacije) u iznosu 2.250,00 kn, interni marketing (pribavljanje podataka i izvještaja od Financijske agencije) u iznosu 2.000,00 kn i marketinšku infrastrukturu (otkup fotografija) u iznosu 500,00 kn. Za djelovanje Turističkog ureda su planirani rashodi u iznosu 237.000,00 kn i doznaku sredstava Gradu za poboljšanje uvjeta boravka turista u iznosu 16.500,00 kn.

Izvješće o ostvarenju programa rada i financijskog plana za 2012. (godišnje financijsko izvješće) je usvojila Skupština u ožujku 2013. U godišnjem financijskom izvješću su opisno navedene realizirane aktivnosti s iskazanim financijskim sredstvima utrošenim za njihovu realizaciju i nositeljem aktivnosti. Prema godišnjem financijskom izvješću, prihodi su ostvareni u iznosu 435.859,00 kn, a rashodi u iznosu 435.767,00 kn, što je unutar planiranih iznosa. U području funkcionalnog marketinga su iskazani rashodi u iznosu 148.710,00 kn. Odnose se na rashode vezane uz unaprjeđenje proizvoda, odnosno poboljšanje uvjeta boravka turista u iznosu 124.819,00 kn (obuhvaćaju donacije za manifestacije 53.100,00 kn, nabavu smeđe signalizacije i info tabli 36.161,00 kn, te izradu nove web stranice Turističke zajednice 26.750,00 kn i druge usluge za manifestacije 8.808,00 kn).

Zatim, rashodi se odnose na komunikacijske taktike (promidžbeni materijal, oglašavanje u elektronskim medijima) u iznosu 14.683,00 kn, marketinšku infrastrukturu (otkop fotografija za potrebe Turističke zajednice) u iznosu 5.625,00 kn, prodaju, promociju i distribuciju (održavanje Internet stranice Turističke zajednice) u iznosu 2.215,00 kn i interni marketing u iznosu 1.368,00 kn. Za djelovanje Turističkog ureda su iskazani rashodi u iznosu 267.343,00 kn i Gradu su doznačena sredstva za poboljšanje uvjeta boravka turista u iznosu 19.724,00 kn.

- Projekti Turističke zajednice

U skladu s Master planom, u rujnu 2012. i siječnju 2013. su izrađena dva plana razvoja turističkih projekata za područje Turističke zajednice (odnosi se na projekt Obiteljski hoteli i slični objekti i projekt Obiteljska poljoprivredna gospodarstva i slični objekti). U prosincu 2012. i u siječnju 2013. su izrađena dva plana razvoja turističkih proizvoda za područje Turističke zajednice (odnosi se na projekt Kratki odmori i projekt Eno-gastro programi).

Turistička zajednica je u 2012. kreirala novi logotip Turističke zajednice, sa sloganom DA – Voli život, u svrhu kvalitetnijeg promoviranja turističke destinacije i turističkih proizvoda područja Turističke zajednice. Logotip i slogan Turističke zajednice je u veljači 2013. registriran kao intelektualno vlasništvo Turističke zajednice kod Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo. Osnovni marketinški ciljevi se odnose na stvaranje originalnog imidža, odnosno prepoznatljivog i pamtljivog vizualnog identiteta Grada i šireg daruvarskog područja među ciljanim skupinama i za potrebe komunikacijskog i medijskog promoviranja. Prepoznatljivost turističke destinacije vezana je uz termalne vode u srcu Grada, očuvanu i netaknuto prirodu, kvalitetniji život (zdravlje, rekreacija, opuštanje) i slavonski hedonizam (lagano uživanje). Logo sa spektrom živih boja (zelena, crvena, plava, narančasta, ljubičasta i smeđa), koje su odabrane za svaki turistički proizvod, ističe osnovne značajke turističke destinacije (termalne vode, multikulturalnost, enogastronomski raznolikost). Također su utvrđeni promidžbeno prodajni prijedlozi turističke destinacije i to: Daruvar, destinacija koja osvježava, zatim Daruvar, destinacija na izvoru zdravlja, te Daruvar, najzelenije toplice u Hrvatskoj.

Turistička zajednica je u 2012. kreirala novu web stranicu koja promovira Daruvar kao destinaciju koja voli život u skladu s novim logotipom. Predstavlja Daruvar kao mjesto u kojemu se pružaju mogućnosti uživanja i rekreiranja u očuvanom prirodnom okolišu, kao mjesto zabave na tradicionalnim manifestacijama, mjesto uživanja u kvalitetnim vinima, domaćoj hrani i drugoj turističkoj ponudi. Na web stranici, koja je suvremenog dizajna, dani su podaci vezani uz područje Turističke zajednice (osnovni podaci o Daruvaru i općinama, karta Daruvara, Master plan turizma, Investicijski prospekt, statistika, kontakti, atrakcije, zanimljivosti, suveniri, objekti za osobe s invaliditetom). U području turistička ponuda prikazani su sadržaji vezani uz turističku ponudu (zdravlje i wellness, sport i rekreacija, aktivnosti u prirodi, kultura življenja, sastanci i seminari).

U području smještaj su dani podaci o smještajnim kapacitetima, u području turističke informacije su dani prijedlozi programa za grupe, turističke agencije i turističke vodiče, kalendar događanja, važni brojevi i drugi podaci. Osim toga, dani su drugi podaci kojima se pridonosi promidžbi destinacije i ponuđeni su linkovi za direktno povezivanje javnih službi, nositelja turističke ponude i korisnika. Web stranica je prevedena na dva strana jezika (engleski i češki).

Stranice Turističke zajednice su prisutne na društvenim mrežama koje krajnjim korisnicima omogućuju razmjenu mišljenja, dojmova i savjeta vezanih za putovanje i boravak u destinaciji, te predstavljaju jedan od oblika usmene preporuke.

Turistička zajednica je u 2011. dobila međunarodno priznanje Zlatni Interstas 2011., a predsjednik Turističke zajednice (gradonačelnik Dalibor Rohlik) Povelju F.E.S.T. 2011. Prijedlog nominacije je obrazložen stručnim i organizacijskim sposobnostima i doprinosom ukupnosti unaprjeđenja i razvoja turizma, a posebno visoko kvalitetne tradicijske turističke zdravstvene ponude Grada. Prestižne međunarodne nagrade Zlatni Interstas i Povelja F.E.S.T., na prijedlog Povjerenstva turističkih novinara, dodjeljuje Europska federacija turističkih novinara, Rim, Italija i INTERSTAS, zaslužnim pojedincima, tvrtkama, turističkim organizacijama, gradonačelnicima i gradovima.

Grad je u studenome 2011. primljen u Europsku udrugu povijesnih termalnih gradova (E.H.T.T.A.). Navedena udruga je osnovana radi stvaranja trajne europske organizacije s ciljem formiranja mreže gradova koji se mogu pohvaliti s prepoznatljivom tradicijom termalnih voda i bogatom baštinom, kako bi se sačuvala njihova povijest, očuvala i zaštitila njihova kulturna baština kao termalnih gradova. Kroz djelovanje navedene udruge cilj je ojačati suradnju termalnih gradova i lječilišta na transeuropskoj razini.

Hrvatska turistička zajednica je Gradu ranijih godina dodijelila četiri zlatna, dva srebrna i jedno brončano priznanje za najuređeniji mali grad kontinentalne Hrvatske. Grad je u 2011. nagrađen zlatnim priznanjem Hrvatske turističke zajednice u kategoriji uređenosti kontinentalnih gradova s toplicama u akciji Turistički cvijet - Kvaliteta za Hrvatsku, a u 2012. Grad je osvojio prvo mjesto u kategoriji Destinacije s toplicama.

Hrvatska turistička zajednica je sredinom prosinca 2012. objavila Javni poziv turističkim zajednicama za sudjelovanje u izboru za Europsku destinaciju izvrsnosti (EDEN) 2012./2013. na temu Pristupačni turizam. Ruralni turizam Stancija 1904. je proglašen Europskom destinacijom izvrsnosti, a četiri pratitelja su izabrani redoslijedom (Grad Daruvar, Terme Jezerčica, Grad Varaždin i Terme Tuhelj).

II. REVIZIJA ZA 2012.

Ciljevi i područja revizije

Osnovni ciljevi revizije su bili:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost finansijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa vezanih uz organizaciju i finansijsko računovodstveno posovanje
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno jesu li finansijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom rada i finansijskim planom
- provjeriti pravilnosti izvršenja drugih transakcija.

Posebni ciljevi su bili:

- ocijeniti efikasnost turističkih zajednica u promicanju i unaprjeđenju turizma Republike Hrvatske
- ocijeniti efikasnost suradnje turističkih zajednica s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave
- ocijeniti učinkovitost trošenja sredstava prikupljenih od boravišnih pristojbi, turističkih članarina ili iz proračuna, te drugih izvora.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza je proučena i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Turističke zajednice. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u finansijskim izvještajima su uspoređeni s podacima iz ranijeg razdoblja i s planom, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Također, kod utvrđivanja područja rizika, korištene su objave u tisku i elektroničkim medijima. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakona i propisa, statuta i internih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primjenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke testirane metodom uzorka. Za potrebe revizije su korišteni izvještaji vezani uz pojedine aktivnosti Turističke zajednice. Obavljeni su razgovori i pribavljeni obrazloženja odgovornih osoba o poslovnim događajima.

Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 1999.

Državni ured za reviziju je obavio finansijsku reviziju Turističke zajednice za 1999., o čemu je sastavljeno Izvješće. Revizijom su utvrđene određene nepravilnosti opisane u Izvješću i Turističkoj zajednici je naloženo da ih otkloni, kako se nepravilnosti ne bi ponavljale u dalnjem poslovanju.

Radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti, Državni ured za reviziju je naložio ustrojavanje i vođenje knjige imovine (dugotrajne i kratkotrajne imovine), unos podataka u poslovne knjige na temelju kontroliranih i urednih knjigovodstvenih isprava, evidentiranje rashoda prema računima iz računskog plana, te obavljanje popisa imovine i obveza u skladu s propisima. Nadalje, naložio je donošenje uravnoteženog finansijskog plana i programa rada do konca tekuće godine za sljedeću godinu, utvrđivanje rashoda za usluge promidžbe u programu rada na način da se može pratiti i izvršenje navedenih rashoda, prikupljanje podataka o nenaplaćenim potraživanjima turističke članarine i poduzimanje mjera radi pravodobnog naplaćivanja prihoda od članarine, vođenje jedinstvenog popisa turista, donošenje programa korištenja sredstava boravišne pristojbe te doznačavanje 30,0 % sredstava boravišne pristojbe Gradu. Nadalje, naložio je namjensko korištenje sredstava, poduzimanje mjera za povrat pozajmice te obračun i naplatu zateznih kamata na pozajmljena sredstva.

Revizijom za 2012. je utvrđeno prema kojim nalozima je postupljeno, koji su u postupku izvršenja i prema kojima nije postupljeno.

Nalozi prema kojima je postupljeno:

- unos podataka u poslovne knjige je obavljen na temelju kontroliranih i urednih knjigovodstvenih isprava
- finansijski plan je uravnotežen i zajedno s programom rada donesen do konca tekuće godine za sljedeću godinu
- Turistička zajednica vodi jedinstveni popis turista
- program korištenja sredstava boravišne pristojbe je donesen, a Gradu je doznačeno 30,0 % sredstava boravišne pristojbe za poboljšanje uvjeta boravka turista
- ostvareni prihodi su korišteni za utvrđene namijene.

Nalog u postupku izvršenja:

- zatraženi su podaci od Porezne uprave o obračunu, naplati i potraživanjima za članarinu, radi evidentiranja u poslovnim knjigama i poduzimanja odgovarajućih mjera naplate potraživanja.

Nalozi prema kojima nije postupljeno:

- knjiga dugotrajne i kratkotrajne imovine nije ustrojena
- neki rashodi nisu evidentirani prema rasporedu računa iz računskog plana
- popis imovine i obveza nije obavljen u skladu s propisima

- u poslovnim knjigama veći dio rashoda za usluge promidžbe i informiranja nije evidentiran prema planiranim programima i aktivnostima, kao ni prema vrsti rashoda te je otežana kontrola ostvarenja planiranih rashoda, odnosno programa i aktivnosti
- nisu poduzimane mjere za povrat pozajmice
- zatezne kamate na pozajmljena sredstva nisu obračunane i naplaćene.

Turistička zajednica je i nadalje u obvezi postupati prema danim nalozima Državnog ureda za reviziju.

Nalaz za 2012.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, finansijski izvještaji, planiranje, računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi, imovina i obveze te programi i projekti.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na planiranje, računovodstveno poslovanje, prihode te programe i projekte.

1. Planiranje

- 1.1. U skladu s odredbama Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, Turistička zajednica je za 2012. donijela godišnji program rada i finansijski plan. U programu rada su kroz funkcionalni marketing opisno navedeni programi (turistički proizvodi, manifestacije i aktivnosti) koji se planiraju realizirati, navedeni su nositelji programa, rokovi za njihovo obavljanje, te su iskazana finansijska sredstva potrebna za obavljanje pojedinog programa. Za većinu programa nije navedeno što se s programom želi postići, polazne i ciljane vrijednosti koje se žele postići, ciljevi nisu mjerljivi, odnosno nisu mjerljive koristi ili učinci koji su proizašli iz projekata (brojčani pokazatelji i drugi kriteriji mjerljivosti, kao što su broj turistički motiviranih dolazaka, broj noćenja, prihodi povezani s realizacijom projekta, te drugo).

Finansijskim planom su prihodi i rashodi planirani u iznosu 471.750,00 kn. Sastavljen je dijelom prema vrsti rashoda, a dijelom prema manifestacijama i aktivnostima koje se planiraju realizirati, a nije sastavljen prema računima računskog plana. U poslovnim knjigama rashodi nisu evidentirani prema planiranim programima i aktivnostima, već samo prema vrsti rashoda, te sustav planiranja nije istovjetan sustavu praćenja ostvarenja plana i otežana je kontrola ostvarenja planiranih rashoda, odnosno programa i aktivnosti.

Godišnje finansijsko izvješće za 2012. je usvojila Skupština u ožujku 2013. Godišnje finansijsko izvješće ne sadrži ocjenu izvršenja programa, te procjenu učinka poduzetih aktivnosti na razvoj turizma. Program rada i finansijski plan te godišnje finansijsko izvješće nisu javno objavljeni. Prema odredbama članka 63. Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, godišnje finansijsko izvješće obvezno sadržava, između ostalog, ocjenu izvršenja programa, te procjenu učinka poduzetih aktivnosti na razvoj turizma.

Državni ured za reviziju nalaže godišnjim programom rada utvrditi polazne i ciljane vrijednosti koje se žele postići pojedinim programom, kako bi bile mjerljive koristi ili učinci proizašli iz programa. Državni ured za reviziju predlaže finansijskim planom planirati prihode i rashode prema vrstama rashoda, odnosno računima računskog plana za neprofitne organizacije, radi praćenja ostvarenja finansijskog plana, te javno objaviti program rada i finansijski plan te godišnje finansijsko izvješće. Nalaže se u godišnjem finansijskom izvješću dati ocjenu izvršenja programa, te procjenu učinka poduzetih aktivnosti na razvoj turizma, u skladu s odredbama Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma.

- 1.2. Turistička zajednica u očitovanju navodi da je program rada i finansijski plan donijela prema uputama Hrvatske turističke zajednice i Turističke zajednice Bjelovarsko-bilogorske županije te da u programu rada nije navedeno što se programom (turistički proizvod) želi postići, odnosno koji je cilj svake planirane aktivnosti iz razloga što program rada ima za glavni cilj promociju destinacije koji se putem planiranih aktivnosti želi postići. Navodi da je jedan od glavnih ciljeva svakog programa rada uređenje same destinacije kroz sudjelovanje u akcijama Hrvatske turističke zajednice te izradu signalizacije kako bi olakšali gostima snalaženje u destinaciji. Navodi da je u godišnjem finansijskom izvješću prikazano izvršenje programa rada na način da je po aktivnostima navedeno što je planirano i u kojoj mjeri ostvareno te je li poslovna godina završena pozitivno. Nadalje navodi da će ubuduće za svaku planiranu aktivnost napisati polazne i ciljane vrijednosti koje se žele postići, iskazati mjerljive učinke te u godišnjem finansijskom izvješću dati procjenu učinaka poduzetih aktivnosti na razvoj turizma i konačnu ocjenu izvršenja programa, u skladu s uputama Državnog ureda za reviziju i propisima.

2. Računovodstveno poslovanje

- 2.1. Turistička zajednica vodi poslovne knjige i sastavlja finansijske izvještaje prema propisima kojima je uređeno računovodstvo neprofitnih organizacija.

U poslovnim knjigama i finansijskim izvještajima za 2012. nisu iskazana potraživanja za boravišnu pristojbu i turističku članarinu. Za boravišnu pristojbu nije uspostavljena analitička knjigovodstvena evidencija. Prema odredbama članka 6. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 10/08, 7/09, 158/13 i 1/14), neprofitne organizacije obvezno vode, između ostalog, analitičku knjigovodstvenu evidenciju potraživanja (po subjektima, računima, pojedinačnim iznosima, rokovima dospjelosti, zateznim kamataima i drugo).

U poslovnim knjigama na računu imovine nije evidentirana turistička signalizacija nabavljena u 2012. u vrijednosti 35.891,00 kn i turistička signalizacija nabavljena ranijih godina (knjigovodstvena vrijednost nije utvrđena). Turistička signalizacija nabavljena u 2012. se odnosi na tri putokazna panoa za hotele i privatni smještaj u vrijednosti 22.950,00 kn (pojedinačne vrijednosti 7.650,00 kn, što je trebalo evidentirati kao povećanje dugotrajne imovine), te na 20 turističkih znakova i sedam turističkih putokaza u vrijednosti 12.941,00 kn (pojedinačne vrijednosti 326,00 kn, što je trebalo evidentirati kao sitan inventar). Turistička zajednica nije sastavila cjelovitu evidenciju o turističkoj signalizaciji nabavljenu u 2012. i ranijih godina s podacima o godini nabave, vrsti (smještajni kapaciteti, spomenici kulture, vinske ceste, biciklističke rute i slično), dimenzijama, količini, vrijednosti, lokaciji na kojoj je turistička signalizacija postavljena, te drugi potrebni podaci.

Navedena i druga imovina nije popisana koncem 2012., jer Turistička zajednica nije obavila popis imovine i obveza koncem 2012. Koncem godine je u poslovnim knjigama iskazana vrijednost ukupne imovine u iznosu 139.602,00 kn i obveza u iznosu 19.781,00 kn. Odluka o popisu imovine i obveza nije donesena. Prema odredbama članka 13. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija, između ostalog, utvrđeno je da se popis imovine i obveza mora sastaviti na kraju svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance radi usklađenja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem.

U poslovnim knjigama Turističke zajednice, neki prihodi, odnosno rashodi nisu evidentirani prema rasporedu računa iz računskog plana. U okviru drugih prihoda su evidentirani prihodi od donacija u iznosu 158.540,00 kn (iz proračuna Grada u iznosu 82.832,00 kn, od drugih pravnih i fizičkih osoba u iznosu 49.750,00 kn, Hrvatske turističke zajednice u iznosu 20.000,00 kn i Turističke zajednice Županije u iznosu 5.958,00 kn), umjesto na računu prihoda od donacija. Rashodi za donacije za manifestacije u iznosu 61.908,00 kn i nabavu turističke signalizacije u iznosu 35.891,00 kn su evidentirani na računu rashoda za usluge, umjesto prema rasporedu računa iz računskog plana. Odredbama članka 4. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija je propisano da neprofitne organizacije vode knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, a prema rasporedu računa iz računskog plana za neprofitne organizacije, te da su neprofitne organizacije obvezne u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i rashoda i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Obračunana amortizacija za 2012. iznosi 5.862,00 kn. Pri obračunu amortizacije je primijenjena stopa u visini 10,0 % na svu dugotrajnu nefinansijsku imovinu i niža je od propisanih stopa. Prema Uredbi o računovodstvu neprofitnih organizacija, Turistička zajednica je trebala primijeniti stope u visini 25,0 % na računala i računalnu opremu, te u visini 12,5 % na uredski namještaj.

Turistička zajednica je 1998. dala beskamatnu pozajmicu u iznosu 24.000,00 kn trgovackom i ugostiteljskom obrtu na temelju zaključenog ugovora. Instrumenti osiguranja povrata pozajmice za slučaj neizvršenja obveze nisu ugovorenici. Naplaćena su sredstva (u 1999.) u iznosu 11.413,00 kn, te su koncem 2012. u poslovnim knjigama iskazana potraživanja za danu pozajmicu u iznosu 12.587,00 kn. Zatezna kamata nije obračunana. Turistička zajednica je svake godine obrtniku slala opomenu, a druge odgovarajuće mjere naplate pozajmice nije poduzimala.

Turistička zajednica je 2009. dala predujam u iznosu 6.710,00 kn obrtu za video produkciju, marketing i web dizajn u Daruvaru, za izradu web stranice. Ugovor nije zaključen, sredstva osiguranja plaćanja nisu zaprimljena, a usluga nije obavljena. Potraživanja su evidentirana u poslovnim knjigama. Turistička zajednica je uputila pisani zahtjev za povrat predujma, a druge odgovarajuće mjere naplate nije poduzimala.

Državni ured za reviziju nalaže poduzeti mjere radi utvrđivanja stvarnog stanja potraživanja za članarinu i boravišnu pristojbu, evidentirati pripadajući dio potraživanja za članarinu i boravišnu pristojbu u poslovnim knjigama, te za boravišnu pristojbu ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju obveznika, u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija. Državni ured za reviziju predlaže ustrojavanje evidencije o turističkoj signalizaciji, te nalaže evidentirati turističku signalizaciju u poslovnim knjigama, sastaviti popis imovine i obveza koncem godine, obračunati amortizaciju, te evidentirati prihode, rashode i imovinu prema rasporedu računa iz računskog plana za neprofitne organizacije, u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija. Nadalje nalaže poduzeti odgovarajuće mjere za povrat pozajmice i predujma, te pri davanju pozajmica i predujmova zatražiti sredstva osiguranja plaćanja.

- 2.2. *Turistička zajednica u očitovanju navodi da će uspostaviti analitičku knjigovodstvenu evidenciju za boravišnu pristojbu te da nema značajnijih potraživanja za boravišnu pristojbu jer je vlasnici smještajnih objekata redovito uplaćuju.*

Navodi da će obaviti popis imovine i obveza u skladu s propisima, ustrojiti evidenciju o postavljenoj turističkoj signalizaciji i izdanim turističkim prospektima te prihode i rashode evidentirati prema rasporedu računa iz računskog plana za neprofitne organizacije.

3. Prihodi

- 3.1. Ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 435.859,00 kn. Vrijednosno najznačajniji prihodi se odnose na druge prihode u iznosu 168.430,00 kn, članarinu u iznosu 165.232,00 kn i boravišnu pristojbu u iznosu 63.591,00 kn, koji zajedno čine 91,1 % ukupno ostvarenih prihoda.

Prihodi od članarine su ostvareni u skladu s odredbama Zakona o članarinama u turističkim zajednicama, prema kojima članarinu turističkoj zajednici plaća pravna i fizička osoba koja u turističkoj općini ili gradu ima svoje sjedište ili podružnicu, pogon, objekt u kojem se pruža usluga i slično, a koja trajno ili sezonski ostvaruje prihod pružanjem ugostiteljskih usluga, usluga u turizmu ili obavljanjem s turizmom neposredno povezanih djelatnosti. Poslove evidencije obračuna i naplate članarine od pravnih i fizičkih osoba obavlja Porezna uprava. Pravna i fizička osoba dostavlja Poreznoj upravi podatke o obračunatoj i uplaćenoj članarini na obrascu čiji oblik i sadržaj propisuje ministar (Obrazac TZ).

Porezna uprava nije jednom mjesечно dostavljala podatke o obračunu i naplati turističke članarine, iako je Turistička zajednica poduzimala radnje radi pribavljanja navedenih podataka.

Porezna uprava dostavlja podatke putem Hrvatske turističke zajednice za obveznike područja Turističke zajednice. U prosincu 2013. su u jednoj evidenciji primljeni podaci o uplaćenoj članarini u 2012., a u drugoj evidenciji podaci iz Obrasca TZ za 2011. za 194 člana. Prema Obrascu TZ, obveza za uplatu obveznika s područja za koje je Turistička zajednica osnovana za 2011. iznosi 123.158,00 kn, uplaćeno je 95.801,00 kn, razlika za uplatu iznosi 49.091,00 kn, a razlika za povrat iznosi 21.734,00 kn. Podaci o razlici za uplatu (potraživanje Turističke zajednice od obveznika članarine) i razlici za povrat (obveze Turističke zajednice prema obveznicima članarine) su bez podataka o potraživanjima iz prethodnog razdoblja. Iz primljenih podataka Porezne uprave nisu vidljiva potraživanja za članarinu koncem 2011., odnosno koncem 2012. Iz Obrasca TZ je vidljiva osnovica za obračun članarine (ukupni prihod), stopa, obračunana svota (godišnja obveza za uplatu članarine), uplaćeni predujam, razlika za uplatu ili povrat, te mjesечni predujam za naredno razdoblje. Odredbama članka 14. Zakona o članarinama u turističkim zajednicama je utvrđeno da Porezna uprava obavlja poslove evidencije, obračuna i naplate članarine od pravnih i fizičkih osoba, da turističkim zajednicama općina i gradova jednom mjesечно dostavlja navedene podatke, te da troškovi evidencije, obračuna i naplate članarine te dostave podataka iznose 3,0 % od naplaćene članarine.

Turistička zajednica nema podatke o poduzetim mjerama naplate Porezne uprave za članarinu, a potraživanja (umanjena za više plaćenu članarinu) samo s osnove obračunane članarine za 2011. iznose 22,2 % godišnjeg zaduženja. Turistička zajednica nema podatka o broju obveznih članova koncem 2012.

Sudovi i druga javnopravna tijela nisu obvezna dostavljati Turističkoj zajednici podatke na temelju kojih bi Turistička zajednica ažurirala članstvo (podatke o početku i prestanku obavljanja djelatnosti pravne i fizičke osobe, drugo).

Državni ured za reviziju predlaže ažurirati podatke o članstvu i poboljšati suradnju s Poreznom upravom radi pribavljanja podataka o poduzetim mjerama naplate članarine, radi učinkovitije naplate.

- Prihodi od boravišne pristojbe

Prihodi od boravišne pristojbe su ostvareni u iznosu 63.591,00 kn. Na području za koje je Turistička zajednica osnovana, usluge smještaja je koncem 2012. pružalo 12 iznajmljivača (pet pravnih osoba i sedam domaćinstava), koji su koncem 2012. raspolažali s 424 ležaja.

Jedan iznajmljivač (specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju), obveznik prijave i odjave turista, nije prijavljivao i odjavljivao turiste u propisanom roku (24 sata po dolasku, odnosno odlasku), već desetodnevno, a dva iznajmljivača nisu uopće prijavljivala i odjavljivala turiste, već su mjesечно dostavljali izvještaje o broju dolazaka i broju noćenja turista na temelju kojih su plaćali boravišnu pristojbu. Turistička zajednica vodi mjesечно Popis turista, za iznajmljivače koji su dostavljali podatke o prijavama i odjavama turista.

Prema odredbama članka 21. Zakona o boravišnoj pristojbi, pravna i fizička osoba koja pruža uslugu noćenja u smještajnom objektu ili uslugu noćenja na plovnom objektu nautičkog turizma i osoba u domaćinstvu ili seljačkom domaćinstvu, obvezni su u roku od 24 sata po dolasku prijaviti turističkoj zajednici općine, grada ili njihovim podružnicama, sve osobe kojima pružaju uslugu noćenja, te u roku od 24 sata odjaviti njihov boravak.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati radnje kako bi iznajmljivači na vrijeme i u propisanim rokovima dostavljali sve propisane podatke o turistima.

3.2. U vezi prijave i odjave turista, Turistička zajednica u očitovanju navodi da će poduzimati radnje kako bi svi iznajmljivači u roku dostavljali prijave i odjave turista. Navodi da je potrebno da Hrvatska turistička zajednica izradi jedinstveni program za prijavu i odjavu turista kojeg bi sve turističke zajednice doatile na korištenje kako bi sustav prijave i odjave bio kvalitetniji i lakši za iznajmljivače (koji bi imali on-line pristup) i za turističke zajednice kojima bi se olakšalo poslovanje.

4. Programi i projekti

4.1. Zadaće i ciljevi Turističke zajednice su utvrđeni Zakonom o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, Statutom i godišnjim programima rada Turističke zajednice za 2011. i 2012.

- Promoviranje turističke destinacije

Turistička zajednica je u 2011. i 2012. promovirala turističku destinaciju i turističku ponudu područja za koje je osnovana sudjelovanjem na manifestacijama i gospodarskim sajmovima, samostalno i udruženo s Turističkom zajednicom Županije i Hrvatskom turističkom zajednicom, oglašavanjem u elektronskim medijima, tisku i na Internetu (putem web stranice), te direktnom prodajom (programi jednodnevnih izleta su dostavljani turističkim agencijama, udrugama i zadrugama, radi bolje posjećenosti posjetitelja i turista).

Programima rada za 2011. i 2012. su planirana sredstva za oglašavanje turističke destinacije područja za koje je Turistička zajednica osnovana. Sredstva za 2011. su planirana u iznosu 20.200,00 kn (ostvareno 13.585,00 kn), a za 2012. u iznosu 20.000,00 kn, odnosno izmjenama finansijskog plana u iznosu 10.000,00 kn (ostvareno 8.720,00 kn). Turistička zajednica je u 2011. sudjelovala u udruženom oglašavanju Hrvatske turističke zajednice zajedno s Turističkom zajednicom Županije, koja je bila nositelj kandidature. Hrvatska turistička zajednica i Turistička zajednica Županije su u svoje ime i u ime sustava turističkih zajednica općina, gradova i mjesta s područja Županije, te ostalih subjekata (nositelji turističke ponude) zaključile ugovor o oglašavanju u promotivnim kampanjama nositelja turističke ponude/proizvoda u 2011.

Prema ugovoru, ukupni troškovi oglašavanja u 2011. prema medija planu za Turističku zajednicu Županije su planirani u iznosu 800.000,00 kn, od čega Hrvatska turistička zajednica sudjeluje s 25,0 % (200.000,00 kn), a nositelji oglašavanja sa 75,0 % (600.000,00 kn). Za Turističku zajednicu je sastavljen medija plan iz kojega je vidljiva vrsta medija (tisk, televizija, radio, plakatiranje, Internet) i planirana sredstva prema vrsti medija (ukupno u iznosu 40.300,00 kn), a nije vidljivo koje manifestacije, proizvodi i aktivnosti se planiraju oglašavati. Prema izvještaju o realizaciji medija plana, troškovi udruženog oglašavanja su ostvareni u iznosu 22.318,00 kn, te su naznačeni mediji u kojima i kada je obavljeno oglašavanje i naznačeno je da se na CD-u ili drugom prilogu može vidjeti vrsta objave. Turistička zajednica Županije je trebala Hrvatskoj turističkoj zajednici dostaviti cijelokupnu dokumentaciju za konačni obračun troškova, radi isplate sredstava.

Turistička zajednica je u 2012. samostalno oglašavala, a udruženo oglašavanje nije provedeno jer Hrvatska turistička zajednica nije osigurala planirana sredstva. Medija plan oglašavanja za 2012. nije donesen, što je trebalo učiniti kako bi bilo vidljivo koje manifestacije, aktivnosti, odnosno turističke destinacije se planiraju oglašavati, kada, u kojem obimu, u kojim medijima, te tko je nositelj oglašavanja.

Turistička zajednica je u 2012. oglašavala turističku destinaciju područja za koje je osnovana u jednosatnoj emisiji za turizam na radio Daruvaru koja se emitira dva puta mjesечно. Prema izvješću Turističke zajednice, zadaća emisije je promocija turizma, odnosno raznolikog sadržaja i ponude na području Daruvara i okolice, te obavještavanje javnosti o aktivnostima i postignućima turističkih djelatnika i promoviranje javnih događaja od značaja za Grad. Nadalje, Turistička zajednica je jednom mjesечно slala obavijesti i najave događanja u Daruvaru i okolici na portale, časopise i druge radio postaje. Turistička zajednica je u 2012. imala pet medijskih objava kod sedam medija. Medijske objave obuhvaćaju sljedeće teme: Porast turističkog prometa daruvarskog kraja u 2011.; Informacija vezano uz održane sastanke predstavnika daruvarskog turizma i vodećih turističkih destinacija sjeverne Hrvatske i istočne Slavonije; Okončanje procesa planiranja razvoja turizma za područje za koje je osnovana; Lansiranje novog logotipa i slogana daruvarskog turizma DA – Voli život; Veliki porast turističkog prometa daruvarskog kraja u prvoj polovici 2012.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji plan oglašavanja turističke destinacije područja Turističke zajednice iz kojeg bi bilo vidljivo koje manifestacije, aktivnosti, odnosno turističke destinacije se planiraju oglašavati, kada, u kojem obimu, u kojim medijima, te tko je nositelj oglašavanja (Turistička zajednica ili drugi subjekti).

- Boravišna pristojba

Turistička zajednica u poslovnim knjigama ne zadužuje obveznike, ne evidentira uplate, te nema podataka o potraživanjima za boravišnu pristojbu, niti se obračunavaju i naplaćuje zatezne kamate za nepravodobno plaćanje. Turistička zajednica nije poduzimala radnje radi naplate potraživanja, odnosno nije pisanim putem obavještavala nadležna inspekcijska tijela o nedostacima vezanim za prijavu i odjavu turista, te o naplati i potraživanjima za boravišnu pristojbu. Prema odredbama članka 32. stavak 1. točka 17. Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, zadača turističke zajednice općine ili grada je provjera i prikupljanje podataka o prijavi i odjavi boravka turista u cilju suradnje s nadležnim inspekcijskim tijelima u nadzoru nad obračunom, naplatom i uplatom boravišne pristojbe, te prijavom i odjavom turista.

Državni ured za reviziju nalaže poduzeti radnje radi naplate boravišne pristojbe, odnosno poboljšati suradnju s nadležnim inspekcijskim tijelom radi provjere boravišne pristojbe u skladu s odredbama Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma.

- 4.2. *Turistička zajednica u očitovanju navodi da će donijeti plan oglašavanja u kojem će detaljno opisati na koji će način oglašavati u tekućoj godini.*

III. OCJENA EFIKASNOSTI TURISTIČKE ZAJEDNICE U PROVOĐENJU ZADAĆA UTVRĐENIH PROPISIMA I PROGRAMOM RADA

Zadaće i ciljevi Turističke zajednice su utvrđeni Zakonom o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, Statutom i godišnjim programima rada Turističke zajednice.

Turistička zajednica je u 2011. i 2012. poduzimala aktivnosti vezane uz:

- promoviranje turističke destinacije na razini područja za koje je osnovana
- sudjelovanje u definiranju ciljeva i politike razvoja turizma općina za područje za koje je osnovana
- izradu strateškog, odnosno razvojnog plana turizma za područje za koje je Turistička zajednica osnovana
- poticanje i sudjelovanje u uređenju općine ili grada u cilju unaprjeđenja uvjeta boravka turista, osim izgradnje komunalne infrastrukture
- redovito, prikupljanje i ažuriranje podataka o turističkoj ponudi, ugostiteljskim kapacitetima (kulturnim, sportskim i drugim manifestacijama) radnom vremenu zdravstvenih ustanova, banaka, pošte, trgovina i sl. i drugih informacija potrebnih za boravak i putovanje turista
- izdavanje turističkih promotivnih materijala
- obavljanje informativnih poslova u svezi s turističkom ponudom
- poticanje i organiziranje kulturnih, zabavnih, umjetničkih, sportskih i drugih manifestacija koje pridonose obogaćivanju turističke ponude
- koordinaciju djelovanja svih subjekata koji su neposredno ili posredno uključeni u turistički promet radi zajedničkog dogovaranja, utvrđivanja i provedbe politike razvoja turizma i obogaćivanja turističke ponude,
- poticanje, organiziranje i provođenje akcija u cilju očuvanja turističkog prostora, unaprjeđivanja turističkog okružja i zaštite čovjekova okoliša, te prirodne i kulturne baštine
- poticanje, unaprjeđivanje i promicanje specifičnih prirodnih i društvenih vrijednosti koje općinu ili grad čine turistički prepoznatljivom i stvaranje uvjeta za njihovo gospodarsko korištenje
- vođenje jedinstvenog popisa turista za područje za koje je osnovana
- poticanje i sudjelovanje u aktivnostima obrazovanja stanovništva o zaštiti okoliša, očuvanju i unaprjeđenju prirodnih i društvenih vrijednosti prostora u cilju razvijanja svijesti stanovništva o važnosti i učincima turizma
- ustrojavanje jedinstvenoga turističkoga informacijskog sustava, sustava prijave i odjave turista i statističke obrade.

Na temelju provjere dokumentacije vezane uz provođenje navedenih aktivnosti Državni ured za reviziju ocjenjuje da je Turistička zajednica bila efikasna u provođenju planiranih zadaća i aktivnosti, jer je obavila većinu planiranih aktivnosti, odnosno zadaća iz njene nadležnosti, osim nekih zadaća vezanih uz promoviranje turističke destinacije (donošenje godišnjeg plana oglašavanja turističke ponude) i boravišnu pristojbu.

S obzirom da je Turistička zajednica provela većinu planiranih aktivnosti i zadaća, da je njihov učinak izražen opisno, da Turistička zajednica nije razradila sustav za praćenje provedbe aktivnosti, odnosno nije utvrdila pokazatelje za praćenje provedbe utvrđenih zadaća i aktivnosti, odnosno ostvarenje ciljeva, Državni ured za reviziju ocjenjuje da Turistička zajednica treba u godišnjem programu rada i drugim unutarnjim aktima, utvrditi pokazatelje za praćenje ostvarenja zadaća i aktivnosti i ciljeva, kako bi se na temelju objektivnih pokazatelja moglo utvrditi jesu li korištenjem sredstava Turističke zajednice postignuti očekivani učinci i ostvareni postavljeni ciljevi te dala ocjena jesu li ostvareni učinci, odnosno ostvareni ciljevi rezultat provedenih zadaća i aktivnosti Turističke zajednice.

Vezano uz ocjenu učinkovitosti trošenja sredstava prikupljenih od boravišnih pristojbi, članarina, iz proračuna, te drugih izvora, Državni ured za reviziju ocjenjuje da su sredstva korištena u skladu s godišnjim programom rada Turističke zajednice i za ostvarenje postavljenih ciljeva.

IV. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je finansijska revizija Turističke zajednice za 2012. Revizijom su obuhvaćeni finansijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li finansijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja:
  - Turistička zajednica je donijela godišnji program rada i finansijski plan za 2012., te izvješće o njihovom ostvarenju. Za većinu planiranih programa (turistički proizvodi, manifestacije i aktivnosti) nije navedeno što se s programom želi postići, polazne i ciljane vrijednosti koje se žele postići, ciljevi nisu mjerljivi, odnosno nisu mjerljive koristi ili učinci koji su proizašli iz projekata (brojčani pokazatelji i drugi kriteriji mjerljivosti, kao što su broj turistički motiviranih dolazaka, broj noćenja, prihodi povezani s realizacijom projekta, te drugo). Godišnje finansijsko izvješće ne sadrži ocjenu izvršenja programa, te procjenu učinka poduzetih aktivnosti na razvoj turizma. (točka 1. Nalaza)
  - U poslovnim knjigama i finansijskim izvještajima za 2012. nisu iskazana potraživanja za boravišnu pristojbu i turističku članarinu. Za boravišnu pristojbu nije uspostavljena analitička knjigovodstvena evidencija. U poslovnim knjigama na računu imovine nije evidentirana turistička signalizacija nabavljena u 2012. u vrijednosti 35.891,00 kn i turistička signalizacija nabavljena ranijih godina (knjigovodstvena vrijednost nije utvrđena). Navedena i druga imovina nije popisana koncem 2012., jer Turistička zajednica nije obavila popis imovine i obveza koncem 2012. U poslovnim knjigama neki prihodi, odnosno rashodi nisu evidentirani prema rasporedu računa iz računskog plana (unutar drugih prihoda su evidentirani prihodi od donacija u iznosu 158.540,00 kn, umjesto na računu prihoda za donacije, a rashodi za donacije za manifestacije u iznosu 61.908,00 kn i nabavu turističke signalizacije u iznosu 35.891,00 kn su evidentirani na računu rashoda za usluge, umjesto prema rasporedu računa iz računskog plana). (točka 2. Nalaza)
  - Prihodi su ostvareni u iznosu 435.859,00 kn, od čega se na boravišnu pristojbu odnosi 63.591,00 kn. Na području za koje je Turistička zajednica osnovana, usluge smještaja je koncem 2012. pružalo 12 iznajmljivača. Jedan iznajmljivač (specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju), obveznik prijave i odjave turista, nije prijavljivao i odjavljivao turiste u propisanom roku (24 sata po dolasku, odnosno odlasku), već desetodnevno, a dva iznajmljivača nisu uopće prijavljivala i odjavljivala turiste, već su mjesечно dostavljali izvještaje o broju dolazaka i broju noćenja turista, na temelju kojih su plaćali boravišnu pristojbu. (točka 3. Nalaza)

4. Turistička zajednica je pravna osoba osnovana radi promicanja i unaprjeđenja turizma Republike Hrvatske i gospodarskih interesa pravnih i fizičkih osoba koje pružaju ugostiteljske i druge turističke usluge ili obavljaju drugu djelatnost neposredno povezanu s turizmom na način da upravlja destinacijom na razini za koju je osnovana. Osnovana je u studenom 2010. kao turistička zajednica područja, za područje Grada i četiri općine, i to: Dežanovac, Đulovac, Končanica i Sirač. Pravni je slijednik Turističke zajednice Grada. Predsjednik Turističke zajednice, te predsjednik Skupštine i Turističkog vijeća je gradonačelnik Grada Dalibor Rohlik. Turističku zajednicu od svibnja 2012. zastupa direktorka Turističkog ureda Ivana Plažanin Vuković. Turistička zajednica ima dvoje zaposlenika. Prihodi za 2012. su ostvareni u iznosu 435.859,00 kn, rashodi u iznosu 435.767,00 kn, te višak prihoda iznosi 92,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodnog razdoblja iznosi 14.713,00 kn, te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 14.805,00 kn. Vrijednosno najznačajniji prihodi se odnose na prihode od donacija u iznosu 197.040,00 kn, turističke članarine u iznosu 165.232,00 kn i boravišne pristojbe u iznosu 63.591,00 kn, koji zajedno čine 97,7 % ukupno ostvarenih prihoda. Prihodi su utrošeni za propisane zadaće. Koncem 2012. su iskazani dani zajmovi u iznosu 12.587,00 kn, koji se odnose na danu pozajmicu 1998. fizičkoj osobi, dok se druga potraživanja u iznosu 6.710,00 kn odnose na dani predujam u 2009. za izradu web stranice. Koncem 2012. obveze iznose 19.781,00 kn, a odnose se na obveze za zaposlene u iznosu 19.115,00 kn i prema dobavljačima u iznosu 666,00 kn. Najznačajniji udjel u rashodima za 2012. imaju rashodi za zaposlene u iznosu 206.105,00 kn ili 47,3 % ukupnih rashoda i materijalni rashodi u iznosu 199.501,00 kn ili 45,8 %. Materijalni rashodi se najvećim dijelom odnose na rashode za usluge u iznosu 164.738,00 kn, od čega rashodi za izvršenje programa i aktivnosti Turističke zajednice (manifestacije, promidžba, drugo) iznose 141.369,00 kn. Turistička zajednica je bila efikasna u provođenju zadaća i ostvarenju ciljeva, osim nekih zadaća vezanih uz promoviranje turističke destinacije (donošenje godišnjeg plana oglašavanja turističke ponude) i boravišnu pristojbu (prijava i odjava turista te naplata boravišne pristojbe). Revizijom za 2012. utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na planiranje, računovodstveno poslovanje i prihode, utjecali su na izražavanje uvjetnog mišljenja.